

İlyas TEKİN*

GİRİŞ:

Zafer ayımız Ağustos ayı nedeniyle yazdığımız: “Allah’ın (cc) Yardımı ve Orduları” başlıklı yazımızın II. bölümünü sunuyoruz.

Kur’an-ı Kerim’de ordu manasına gelen “Cund” kelimesi tekil olarak 7 defa, çoğulu “Cunûd” ise 22 defa; “Yerlerin ve göklerin orduları Allah (cc)’ındır.”¹ âyeti kerimesi, Fetih sûresinde ve aynı sayfada iki defa geçer. Birincisi, yüce yaratıcının yardıma layık kullarına gönderdiği/göndereceği yardım/destek orduları; ikincisi ise zulümleri ve kötülükleri sebebiyle cezayı hak edenlere gönderdiği/göndereceği inzar ve azap ordularına işaret sayılır.²

A) Allah’ın (cc) Orduları ve Sayıları.

Nedir bu "Allah’ın Orduları"? Kimlerdir, nasıldır, sayıları ne kadardır? Her şey olabilir ve sayılamayacak kadar çoktur. Yer ve göklerde melekler, hayvanlar, cinler, her ne varsa, hepsi gerektiğinde O’nun ordusu olabilir. Merhum İsmail Hakkı Bursevî hazretlerinin tabiriyle: “Arş-ı Âlâ’dan yeryüzüne kadar bulunan her zerre, Allah Teâlâ’nın ordularından bir ordu olabilir. Hatta bir karıncayı koca bir yılana musallat etse, elbette karınca onu yok eder.”³ Burada hiçbir zorluk yoktur. O, “OL” dedi mi hemen olur.⁴

Onun için de şöyle buyuruyor:

"Senin Rabbinin ordularını (kimse bilemez) ancak O bilir."⁵ O kadar fazla ve o kadar çeşitlidir. Ki, O’ndan başka hiç bir kimsenin o orduların hakikati, sıfatı, kemiyet ve keyfiyeti hakkında bilgisi olamaz.⁶

Ama Kur’an-ı Kerim’in âyeti kerimeleri ışığında ve tarihteki olaylara göre şunlar olmuştur ve olabilir:

Melekler, şehitler (ruhları), su, tufan, rüzgâr, fırtına, kasırga, gök gürültüsü, korkunç bir ses, çığlık, deprem, hortum, yağmur, deniz, aşırı soğuk ve sıcak, sel baskınları, sekine, huzur, güven, korku, salgın hastalık, kıtlık, kuraklık, gelir darlığı, zalim, çekirge, haşere, kuş, örümcek, güvercin, sinek, hayvanlar, virüs, kum fırtınası vesaire...

Elbette ki galip gelecek olan O’nun ordularıdır. Nitekim şöyle buyuruyor:

"Onlar (Peygamberler ve yardıma layık müminler), elbette onlar, yardım edileceklerdir. Elbette bizim ordumuz, yalnızca onlar, galip geleceklerdir."⁷

Burada ehlince malum olduğu üzere her iki âyeti kerimede baştaki “inne”, sonra “lehüm” deki “le” harfi, tekit içindir. Ayrıca “bizim ordumuz” tabirine vurgu yapılmakta ve hemen ardından (yine her ikisinde de) “lehüm” (onlar) zamiri ile kuvvetlendirilmektedir. Her iki âyeti kerimenin birincisinin sonu: “Mansûrûn”, ikincisinin sonu “Galibûn” kelimeleriyle bitmektedir. Hem yardım edilecek ve hem de galip gelecekler, demektir. Elbette ki O’nun yardımına mazhar olanlar ve O’nun orduları mutlaka galip gelir ve gelmiştir. Bu ise bütün zamanlara şamdır. Sonuçta Allah’ın orduları her zaman ve her yerde galip gelmiştir ve elbette galip geleceklerdir.⁸

B) Dünya tarihinden örnekler:

Şimdi tamamen âyeti kerimelere dayanarak “Allah’ın orduları” ile kazanan ve kaybeden veya yok edilen insanlarla ilgili tarihi olaylardan bazıalarını nakledeyim:

1-Tufan hadisesi:

Nuh (as)’in 950 sene kendilerini tevhide davet ettiği halde⁹ inanmayanlar, **Tufan** hadisesiyle azgın sulara helak oldular.¹⁰ Temmuz ayındaki yazımızda bu konudan kısaca bahsetmiştik.¹¹

* Üsküdar E. Milli Eğitim Md. ilyastekin3453@gmail.com

2- Suç işleyen toplumun helaki:

Hud (as)' in tevhid çağrılarında kulak tıkayan putperestlerin, işledikleri suçlar sebebiyle, bulutla gelen bir rüzgârla helak olduklarını Kur'an-ı Kerim haber veriyor.¹² Ahkaf sûresinde belirtildiğine göre; her şeyi alt üst eden bir rüzgâr, sürat ve dehşetiyle gelen müthiş bir kasırga erkeklerini, kadınlarını ve mallarını yerle gök arasında savurarak parçalamış ve yok etmiştir. Sadece **Hud** (as) ve ona iman edenler kurtulmuşlardır. “O (rüzgâr), Rabbinin emriyle her şeyi yıkar, mahveder. Nitekim (o kasırga gelince) onların evlerinden başka bir şey görülmez oldu. İşte biz suç işleyen kavmi/toplumunu böyle cezalandırırız.”¹³

Merhum **Hamdi Yazır**'ın yorumu şöyle:

“Yükleri ve hayvanlarının birer kuş tüyü gibi gök ile yer arasında uçuşmaya başladığını görmüşler, derhal evlerine girmişler ve kapılarını kapamışlar. Derken rüzgâr gelmiş kapılarını açmış, yedi gece sekiz gün üzerlerine kum seli akıtmış. Sonunda da Allah (cc), rüzgâra emretmiş, üzerlerindeki kumu açmış ve hepsini denize dökmüş...”¹⁴

3- Semûd kavmi ve korkunç bir sesle helak:

a) Semûd kavmi.

Salih (as)' in Peygamber olarak gönderildiği **Semûd** kavmi de bütün uyarılara rağmen azgınlıklarına devam ettikleri için korkunç bir ses ve çılgınlıkla helak edildi.

“Onlar, dağlardan emniyet içinde kalacakları evler oyarlardı. Onları sabaha çıkarırken o korkunç ses yakaladı. Yaptıkları kendilerine hiç fayda vermedi.”¹⁵

Peygamberler onlara mucizeler gösteriyordu. Fakat onlar mucizelerden yüz çeviriyorlar ve aldırıyorlardı. Dağlardan evler yontuyorlardı. Böyle sanatkâr ve kuvvetli idiler. Bu sebeple emniyet içinde olduklarını düşünüyor; sanatlarına, kuvvetlerine, evlerinin, kalelerinin sağlamlığına güveniyor ve “**bunlar yıkılmaz**” diyorlardı. Derken bir çılgınlık hemen kendilerini yakaladı. Onu bir deprem takip etti.¹⁶

Sonunda **Hak Teâlâ**, **Salih** (as) ile beraber iman edenleri bir rahmetle kurtarıp zulmedenleri o korkunç çılgınlık-ses yakaladı ve yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.¹⁷

“Biz onların üzerine korkunç bir ses gönderdik. Hemen hayvan ağılına konan kuru ot gibi oluverdiler.”¹⁸

Merhum **Hamdi Yazır**'ın yorumuyla: “Zira biz onların üzerine şiddetli bir ses salıverdik. Yani evlerinin önünde titreşerek bakışıp dururlarken yıldırım çatlar gibi gökten şiddetli bir gürültü koptu, yerden bir deprem. Ağıcının topladığı çalı çırpı kırıntıları gibi kırılıp dökülüverdiler. Bu teşbihin içeriğinde de düşünülecek manalar vardır.”¹⁹

b) Peygamber, istiğfar ve ıslah ediciler.

Herhalde dikkatinizi çekmiştir. Her iki bölümde de **Hud** (as) ve **Salih** (as) ile beraber iman edenlerin kurtulduğu bildiriliyor. Bütün peygamberler için böyledir. Çünkü peygamber aralarında iken azap gelmez. “**Hâlbuki sen onların içinde iken Allah, onlara azap edecek değildir. Ve onlar istiğfar ederlerken de Allah onlara azap edici değildir.**”²⁰ âyeti kerimesi bunu ifade eder. **Hamdi Yazır** bu âyeti kerimenin tefsirinde şöyle diyor:

“İyiler içinde kötüler zuhur edip zalimler ileri gitmeye başladığı zaman, zulüm ve isyanın kötülüğü sebebiyle gelecek olan fitnenin zararı, iyilere de isabet eder. Bunun gibi kötüler içinde fevkalade iyiler zuhur etmeye başladığı zaman da az olsa bile, o iyilerin yüzü suyu hürmetine o kötülerin müstahak oldukları umumi azap da af veya tehir olunur. Kötüler câlibi azap olduğu gibi iyiler de câlibi rahmettir.”²¹

Bu âyeti kerimede çok önemli bir prensipten bahsediliyor. O da şudur: Bir topluluk cezayı hak etse bile iki şey buna engel olur.

Birincisi, Peygamberin aralarında olması. “**Nitekim hiçbir kavim, Peygamberler içlerinden alınmadan azap olunmaz, olunmamıştır.**”²²

İkincisi, tövbe-istiğfar ederlerken veya edeceklerken Allah (cc) onlara azap etmez. O, bunu bilir. Tövbe-istiğfar önemli...

Buna bir de “**Ehli muslih** (ıslah edici)'lerden olduğu hâlde, **Rabbin haksızlıkla memleketleri helak etmez.**”²³ âyeti kerimesini ilave edebiliriz.

O zaman üçüncü olarak, “**Halkı, muslihlerden ise, helak olmaz!**” **Râzî**, **Âlûsî**, **İsmail Hakkı Bursevî**, **Hamdi Yazır** ve fukahânın yorumuyla:

“eğer aralarındaki muamelatta (işlerinde), zulüm ve haksızlık yoksa müşrik olmak helak sebebi değildir. Çünkü Allah Teâlâ kendi hakkını affeder ama insanların haklarının cezasına hiçbir şey engel olamaz. Sadece salih (iyi) olmak yetmez, muslih (ıslah edici) olmak gerekir.”²⁴ O kadar önemlidir. İslah edicilerin olması azaba engeldir. Helak olan, ceza gören toplumları da buna göre değerlendirmek gerekir. Yani yaptıkları zulüm, haksızlık ve azgınlıkları sebebiyle helak olmuşlardır.

4- Ateş, İbrahim (as)’i yakmadı.

İbrahim (as) insanları putlara tapmaktan vazgeçirip, bir olan Allah (cc)'a ve tevhid inancına davet ettiği halde vazgeçemediler. Sonra putları kırıp baltayı da büyük putun boynuna asan **İbrahim** (as)'i, elini-kolunu bağlayarak, ateşe attılar ve o kocaman ateş onu yakmadı. Çünkü yüce Allah (cc), ateşe şöyle emretti:

"Ey ateş, İbrahim için serinlik, zararsız ve esenlik ol."²⁵

İşte bu! Yüce Allah (cc) emreder de olmaz mı? Burada manevî ordular devreye girer ve gereğini yapar. Kim bilir orada ne kadar melek görev aldı! Nitekim ateş onu yakmadığı gibi orası bir gül bahçesine dönüştü. Hiçbir şey kendiliğinden olmaz. Şüphesiz ki **İbrahim** (as) üzerine düşeni yapmıştı. Onun için böyle sonuçlandı.²⁶

5- Lut (as)’ın kavminin sonu:

Lut (as) in bütün uyarılarına rağmen ahlaksızlık ve sapıklıklarına devam eden kavmi, korkunç bir ses, çığlık ve taş yağdıran bir rüzgârla helak edildi. Âyeti kerimelerden dinleyelim:

"Ant olsun ki, Lut ve ailesi (hanımı hariç olmak üzere, iman edenler) müstesna, sabah erken önu alınmaz bir azap başlarına geldi. Biz de üzerlerine taş yağdıran bir rüzgâr gönderdik."²⁸

"Tan yeri ağarırken çığlık onları yakalayıverdi. Böylece ülkelerinin üstünü altına getirdik. Üzerlerine de sicilli (işaretli) taş yağdırdık."²⁹

"Sonra diğerlerini helak ettik."³⁰

6- Ölçü ve tartıya dikkat etmeyen ve hile yapanların sonu:

Ölçü ve tartıya dikkat etmeyen, hile yapan ve kul hakkı yiyen **Eyke** halkı, kendilerine Peygamber olarak gönderilen **Şuayib** (as)' in uyarılarını dinlemediler ve buluttan yağın ateşle helak oldular.

"O'nu yalancı saydılar da kendilerini o gölge gününün azabı yakalayiverdi. Gerçekten o muazzam bir günün azabı idi."³¹

Eykeliler, o kadar ileri gittiler ki, kendilerini uyaran **Şuayib** (as)'i büyüçülükle itham ettiler.³² ve ondan azap istediler. Âyeti kerime şöyle:

"Eğer doğru sözlü isen, hemen üzerimize gökten azap yağdır."³³ Ne büyük cür'et, neredeyse cinnet! İşte onlar azap isteyince güneş 7 gün müthiş bir sıcaklık verdi. Bu sırada bir bulut geldi, serin bir rüzgâr esti. **Eykeliler**, serinlenmek için bulutun altında toplandı ve bir anda buluttan ateş yağdı ve **Eyke** yeryüzünden silindi.³⁴ İşte böyle, yüce Allah (cc) isterse hile, zulüm, haksızlık ve azgınlık yapanlara serinlik bekledikleri buluttan ateş yağdırır. O'nun için asla zorluk yoktur.³⁵

7- Musa (as)’ın doğumu ve mücadelesi:

a) Doğumu ve sarayda yetiştirilmesi.

Bir kâhin (falçı)'in **Firavun**'a : " **İsrail oğullarından dünyaya gelecek bir erkek çocuğun onun saltanatını yıkacağını**" söylemesi üzerine; **"Firavun o yıl doğan bütün erkek çocukları boğazlayarak öldürüyordu."**³⁶

İşte tam o yıl da **Musa** (as) dünyaya geldi ama **Firavun**'un sarayında yetiştirildi. Şöyle ki:

"Musa'nın annesine: 'Onu emzir, zarar geleceğinden korktuğunda onu suya (Nil nehrine) bırak. Korkma, üzülme. Çünkü biz onu sana geri vereceğiz ve onu peygamberlerden biri yapacağız."³⁷

"Bir zaman vahyedilecek şeyi annene (şöyle) vahyetmiştik. Musa'yı sandığa koy; sonra onu suya bırak; su onu kıyıya atsın da, benim de onun da düşmanı olan biri onu alsın. (Ey Musa, sevilmen ve) nezaretimde yetiştirilmen için sana kendimden sevgi verdim."³⁸

Annesi aynen öyle yaptı ve çocuğunu sandığa koyup **Nil** nehrine bıraktı. **Firavun** ve hanımı **Asiye** sandığı görüp aldılar ve çocuğu sevdiler.

Firavun'un hanımı : "Benim de senin de gözün aydın olsun. Onu öldürmeyiniz. Belki bize faydalı olur. Yahut onu evlat ediniriz dedi."³⁹

Firavun'un hanımı, **Musa (as)**'yı sevmiştir. Çünkü onu Allah (cc) sevdirmişti. **Musa (as)**'ın ablası uzaktan takip ediyordu ve ona bir sütanne arandığını öğrenince:

"Hani kız kardeşi gidip 'ona bakacak birini size bulayım mı?' diyordu. Böylece seni, gözü gönlü mutluluk dolsun ve üzülmesin diye annene geri verdik."⁴⁰

b) Peygamberlik ve büyük mücadele.

İşte böylece öz annesi saraya alındı ve **Musa (as)** hem öldürülmekten kurtuldu ve hem de sarayda yetiştirildi. Hz. Allah (cc) nelere kadir, değil mi? **Musa (as)** büyüdü, Peygamber oldu. Ancak peygamber olunca, tevhit ve kötülükleri men görevi nedeniyle, **Firavun**'la büyük mücadele başladı. Hadise uzun ve çok âyeti kerime var. Ama özetin özeti şu:

Sonunda sabah güneş doğarken **Firavun** ve ordusu **Musa (as)** ve ordusunu denizin kenarında yakalamak üzereydi. İnananlardan önde deniz, arkada düşmanı görenler üzüldüler ve **"işte yakalandık!"** dediler.⁴¹

Musa (as): "Hayır, Rabbim benimle beraberdir ve elbette bana bir yol gösterecektir, dedi."⁴²

Devamını yine âyeti kerimelerden dinleyelim:

"Bunun üzerine Musa'ya asan (baston) ile denize vur diye vahyettik. (Vurunca deniz) derhal yarıldı (on iki yol açıldı). Her bir bölük koca bir dağ gibi oldu.

Diğerlerini de oraya yaklaştırdık. (Firavun ve ordusu, açılan yollara girdiler)

Musa ve beraberindekilerin hepsini kurtardık. Sonra diğerlerini (Firavun ve ordusunu) **suda boğduk."**⁴³

c) Firavun ve cesedi.

Firavun, boğulacağını anlayınca: **"ben de inandım."** dedi. Ama fayda vermedi. Fakat boşa da gitmedi. Yüce Allah (cc) şöyle buyurdu:

"Bugün senin bedenini (ruhsuz-cansız olarak) kurtaracağız ki senden sonrakilere âyet (mucize, ibret) olsun diye!"⁴⁴

O isterse, suda veya sıcak kumların içinde cesedi bozulmadan koruyamaz mı?

Nitekim yaklaşık 30 asır sonra **Firavun**'un cesedi, bütün organları tam, saç ve sakalları dahi rahatlıkla görülebilecek şekilde hiç bozulmadan, secdeye kapanmış durumda **Kızıl Deniz**'in kenarında kumların içinde bulundu. Şu anda Londra'da British Museum'da sergilenmektedir.⁴⁵

8- Peygamber ve hükümdar Süleyman (as):

Kendisine hem peygamberlik ve hem de hükümdarlık verilen **Süleyman (as)**'ın **"cinlerden, insanlardan ve kuşlardan orduları vardı."**⁴⁶ Onun karıncalarla olan diyalogu ayrı bir mucize!⁴⁷ **"İstedığı yere kolayca giden rüzgâr, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanlar ile demir halkalarla bağlı diğer yaratıklar emrine verilmişti."**⁴⁸ **"Süleyman (as), (uçak yerine rüzgârı kullanırdı) ve sabah bir aylık, akşam da bir aylık mesafe alırdı."**⁴⁹ Bunlar hep ordu.⁵⁰

9- Balığın karnında yaşadı ve kurtuldu.

Yunus (as)'ın bir zelle (küçük günah) sebebiyle gemiye binmesi; gemiden atılıp kendisini bir balığın yutması ve balığın karnında yaşatılması, orada Allah'ı (cc) zikretmesi, dua etmesi ve bu sayede kurtulması.⁵¹ Yaratan isterse balığın karnında bile yaşatır ve sonra da kurtarır.⁵²

10- Ebrehe ordusu ve Ebabil kuşları:

Habeşistan Krallığının Yemen Valisi Ebrehe, Hıristiyanlığı yaymak için **Kâbe**'yi yıkmaya geliyordu. Henüz peygamberimiz doğmamıştı. O zaman **Kureyş**'in ve **Mekke-i Mükerreme**'nin lideri durumunda olan ⁵³Peygamberimizin dedesi **Abdulmuttalip**'e haber göndermiş. O da: **"Kâbe'nin sahibi var; Orayı O korur, sen benim develerimi ver."** diyerek daha önce yağmaladığı iki yüz devesini istemişti.⁵⁴ Bunun üzerine **Ebrehe** onunla alay ederek büyük filleri **Kâbe**'ye doğru sürükledi. Fakat filler, her türlü zorlamaya rağmen, diz çöküp oturdukları yerde kaldılar. Ne yaptılarsa onları **Kâbe**'ye yürütemediler. Buna karşılık **Yemen**'e doğru çevirdiklerinde kalkıp koşuyorlardı. Birkaç kez denediler; hatta merhum **Hamdi Yazır**'ın tabiriyle **"sersem olsunlar diye şarap içirdiler"** ama olmadı. Demek ki onlara malum oldu, bir tehlikeye gördüler. Ne yazık ki, onlar kadar düşüneyemeyen insanlar işin farkına varamadılar.⁵⁵

Bu esnada gökyüzünde beliren ve Kur'an-ı Kerim'de "**Ebâbîl**" diye geçen sürü sürü kuşlar, ağızları ve pençelerinde taşıdıkları sicilli üç taş **Kâbe**'yi yıkmaya gelen askerlerin üzerine bıraktılar. Bu taşlar kime isabet ederse yok oluyordu. Sicilli olduğuna göre, hangi taşın kime isabet edeceği kuşlara bildirilmişti. "**Hayvanlar nereden bilsin?**" diye düşünenler olabilir. Allah (cc), isterse hikmet perdesini kaldırır ve onlara bildirirse hayvanlar da bilir. Bu imkânsız değildir.⁵⁶ Onun için **Kaşânî**; "**hayvanların ve kuşların ilhamı** (feyiz yoluyla kalbe ulaşan bilgi) **insanların ilhamından daha yakındır** (güçlülük kuvvetlidir)." der.⁵⁷ **Ebrehe**'nin büyük ordusu bir anda perişan oldu. Kırlangıca benzetilen bu kuşların deniz tarafından gelip toplandıkları ve yalnız **Fil** vak'asında görüldükleri; ayrıca sûrede belirtilen sicilli taşların mercimekle nohut arası büyüklükte olduğu ifade edilir.⁵⁸

İşte **Fil** sûresinde bu önemli hadise ve mucize anlatılır.⁵⁹ Merhum **Hamdi Yazır, Hammer**'in bile tereddütle baktığı, **Abduh**'un bu kuşları sinek gibi düşünüp taşları da hastalık (çiçek hastalığı) taşıyan mikrop gibi hafife almasını uzun uzun anlatarak teessüfle reddeder.⁶⁰ **Ömer Nasuhi Bilmen** de aynı şekilde -kendisine yakışır bir üslupla- tenkit eder.⁶¹ Bu olaydan 52 gün sonra sevgili peygamberimiz dünyayı şerefliendirirdi.⁶² İşte kuşlar ve hayvanlardan müteşekkil ordular!

11- Sevgili peygamberimizin hayatından örnekler:

a) Aralarından geçti, onu göremediler.

Hicret ederken onu öldürmek için etrafı müşriklerce sarılı olan evinden: "**önlerine ve arkalarına birer set çektik, gözlerini perdelediğimiz için artık göremezler.**"⁶³ mealindeki âyeti kerimeyi okuyup ve bir avuç toprak alıp üzerlerine savurarak aralarından geçti; fakat onu göremediler.⁶⁴ Sabah da evinde Hz. **Ali** (kv)'yi bulunca şaşkına döndüler.⁶⁵

b) Onu mağarada örümcek ve güvercinlerle korudu.

Yine **Ebû Bekir Sıddîk** (ra) ile üç gün kaldıkları mağaranın önüne kadar geldikleri halde yüce yaratan onu örümcek ve güvercinlerle korudu. Güvercinler yumurtladılar, örümcekler ağ gerdiler. Öyle ki gelenler yıllarca mağaranın içine kimsenin girmediğini düşünerek geri döndüler. Hâlbuki yeni girmişlerdi.

Bu kez tedbir alma ve koruma görevi örümcekle güvercine verilmişti.⁶⁶ İşte O, isterse kulunu hem de mağarada örümcek ve güvercinlerle bile korur.

c) Yakalamak isteyen Sürâka'nın atı:

Yine **Medine** yolunda müşriklerin ilan ettiği ödülü almak için peygamberimizi yakalamak üzere atını dörtnalla koşturan **Sürâka**, tam yaklaştığı sırada atı yere kapandı, kendisi de yere düştü. Tekrar atına binip denedi; bu defa atın ayakları kuma saplandı ve yine düştü. Anladı ki bu işte bir şey var ve özür dileyip bu işten vazgeçti.⁶⁷

d) Bedir, Hendek, Hudeybiye, Hayber ve Mekke'nin Fethi:

Bunlar ve benzeri savaşlarda, her zaman Allah'ın (cc) yardımı ve orduları hep onun yanında oldu. Âyeti kerimeler var.⁶⁸ Bu savaşlarda müminlerin imdat diye yardım istemesi ve Allah'ın (cc) onlara bin/binlerce melek göndermesi, müşriklerin kalbine korku salması, güvenli bir uyku ve yağın yağmurla desteklenmeleri, âyeti kerime ile sabit.⁶⁹ Ayrıca Kur'an-ı Kerim'de **Bedir Savaşı**'nda üç bin⁷⁰ ve beş bin melek⁷¹ **Müslümanların** takviye edilmesi, âyeti kerimelerle açıkça ifade edilmektedir.⁷²

e) Hendek Savaşında rüzgâr ve göremediğiniz ordular:

Yine **Hendek Savaşı**'ndan bahsederken, 11 kadar âyeti kerimede (özet olarak) Hak Teâlâ: "**Hani size ordular saldırmıştı da biz onlara karşı bir rüzgâr ve sizin göremediğiniz ordular göndermiştik.**"⁷³ buyurmak suretiyle Müslümanlara rüzgâr ve görülmeyen ordularla yardım ettiğini bildiriyor. Ki **Hendek** savaşı da mucizelerle doludur.⁷⁴

SONUÇ:

İşte Allah'ın (cc) orduları! Bunları, çoğaltmak mümkün. "**yerlerin ve göklerin orduları Allah (cc)'ındır.**"⁷⁵ Arş-ı Âlâ'dan yeryüzüne kadar her zerre, onun ordusu olabilir. Fakat onları (kalp gözü açık olanlar hariç) kimse göremez. Ama sonuçlarını görürüz. Yalnız düşmanı korutmak için isterse yüce yaratan, bu görülmeyen orduları onlara gösterir. Kesin olan hüküm şudur ki, âyeti kerime ile:

“Allah şöyle yazdı: Elbette ve elbette ben ve resullerim galip gelecektir. Allah çok güçlü ve azizdir.”⁷⁶ Ehlince malum olduğu üzere “Leeğlibenne” kelimesinin başındaki “le” harfi ile sonundaki şeddeli “nun” yani “n” harfi tekit içindir. Yani bu artık farz oldu. Bazı müfessirlerin yorumuyla: “Allah Teâlâ, ezelde hükmünü verip silinmesi ve bozulması mümkün olmayan bir yazı ile Levhi Mahfuz’da tespit eyledi. Bu tabir, aynı zamanda kasem (yemin) makamına caridir. Fakat niyet yalnız Allah (cc) rızası için olacak; dünyalık, makam, mevki, mülk ve saltanat elde etmek için değil!”⁷⁷ İşte işin püf noktası burası... O halde inananlara düşen maddî-manevî her türlü tedbiri aldıktan sonra Allah Teâlâ’nın yardımına layık olmalarıdır. Mesele budur.

Yukarıda bazı peygamberlere ve yardıma layık olanlara gönderilen rahmet orduları ile zulüm-haksızlık ve kötülükleri sebebiyle cezayı hak edenlere gönderilen inzar ve azap ordularından âyeti kerimelere dayanarak örnekler sunduk.⁷⁸ Tabii ki konu “Allah’ın (cc) Orduları” olunca ister istemez bazı savaşımlardan; ahlaksızlıkları, zulüm ve kötülükleri sebebiyle yok edilen bazı toplumlardan bahsetmek zorunda kaldık. İbret almak için bunların bilinmesinde fayda vardır. Tarihten ibret almak gerekir. Zaten Allah Teâlâ da, insanlar ibret alsınlar diye bunları Kur’an-ı Kerimde anlatıyor. Boşuna değil! Şunu da belirtelim ki, bu yok edilen topluluklar, kendi yaptıkları zulümleri sebebiyle sonlarını hazırladılar. Yoksa “Allah Teâlâ zerre miktarı zulmetmez.”⁷⁹ Bu konuda çok sayıda âyeti kerime vardır.⁸⁰ Bu da ayrı bir yazı konusudur.

Asırlarca İslam’ın sancaktarlığını yapan Müslüman Türk Milleti’nin kazandığı şanlı fetih ve zaferlerde de herhalde bu görülmeyen manevî orduların çok büyük desteği vardır. Bu cennet vatani bizlere emanet bırakan şehitlerimize layık olmak için Türk Milleti’nin her zaman bu şura sahip olması gerekir.

1-Fetih süresi /48, âyet: 4, 7.

2-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 9, s: 12-16; Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 6, s: 4412; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 26, s: 95.

3-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 9, s: 13; Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 6, s: 4410-4412; Râzî, Mefâtîhu’l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 28, s: 81.

4-Yâsin sûresi /36, âyet: 83.

5-Müddessir sûresi /74, âyet: 31.

6-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 10, s: 235-237; Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 2, s: 267.

7-Sâffât sûresi /37, âyet: 172-173.

8-Bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 6, s: 4079; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 7, s: 497-498; Râzî, Mefâtîhu’l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 26, s: 171-172; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 23, s: 155-156.

9-Ankebût sûresi /29, âyet: 14.

10-Hud sûresi /11, âyet: 25-49.

11-Bkz. Tekin, İlyas, Türkay dergi, Temmuz 2023, sayı: 71, s: 57-62; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 45-58.

12-Ahkaf sûresi /46, âyet: 24-25.

13-Ahkaf sûresi /46, âyet: 25.

14-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 6, s: 4355; Bkz. Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 8, s: 482-483; Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 2, s: 207; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 1, s: 118-122; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 59-66.

15-Hicr sûresi /15, âyet: 82-84.

16-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 5, s: 3071; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 4, s: 483-484; Bkz. Tekin, İlyas, Adalet, İstanbul 2023, s: 137-140.

17-Hüd sûresi /11, âyet: 66-68.

18-Kamer sûresi /54, âyet: 31.

19-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 7, s: 4649; bkz. Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 4, s: 158-161, c: 9, s: 278-279; Râzî, Mefâtîhu’l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 29, s: 56-57; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 27, s: 90; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 59-66; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 1, s: 125-135.

20-Enfâl sûresi / 8, âyet: 33.

21-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 4, s: 2399.

22-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, İstanbul 1971, c: 4, s: 2399; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân Tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 3, s: 341-342.

- 23-Hûd sûresi / 11, âyet: 117.
- 24-Daha geniş bilgi için bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 4, s: 2398-2399, 2836; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 3, s: 341-342, c: 4, s: 201; Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 15, s: 161-163, c: 18, s: 77-78; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 9, s: 200-201, c: 12, s: 463-164; Tekin, İlyas, Adalet, İstanbul 2023, s: 137-140.
- 25-Enbiya sûresi /21, âyet:51-70.
- 26-Bkz. Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 18, s: 187-189; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 17, s: 68-70; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 78-91; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 1, s: 142-160.
- 27-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 7, s: 4650; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 27, s: 90.
- 28-Kamer sûresi /54, âyet: 34, 38; Hûd sûresi /11, ây29-t:77-83; Şuarâ sûresi /26, âyet: 169-174.
- 29-Hicr sûresi /15, âyet: 73,74.
- 30-Şuarâ sûresi /26, ayet: 172; bkz. bkz. Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 4, s: 479-480; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 93-101; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 1, s: 245-258.
- 31-Şuara sûresi /26, âyet:176-191.
- 32-Şuarâ sûresi /26, âyet: 185.
- 33-Şuarâ sûresi /26, âyet: 187.
- 34-Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 2, s: 90; bkz. Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 6, s: 303-305; ez-Zebidî, Tecridi Sarîh T, mütercim, Ahmed Naim-Kâmil Miras, DİB, Ankara 1980, c: 9, s: 152-155; Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 24, s: 163-164; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 19, s: 117-120.
- 35-Bkz. Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 137-144; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 1, s: 327-334; Tekin, İlyas, Adalet, İstanbul 2023, s: 132-137.
- 36-Bakara sûresi /2, âyet: 49; Kasas sûresi /28, âyet: 4, bu hususu açıklar.
- 37-Kasas sûresi/28, âyet: 7.
- 38-Taha sûresi /20, âyet: 38-39.
- 39-Kasas sûresi /28, âyet: 9.
- 40-Taha sûresi /20, âyet: 40.
- 41-Şuarâ sûresi /26, âyet: 61; Yunus sûresi /10, âyet: 90.
- 42-Şuarâ sûresi /26, âyet: 62.
- 43-Şuarâ sûresi /26, âyet: 63-66. Bkz. Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 24, s: 138-140; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 19, s: 89; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 145-180; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 2, s: 7-104.
- 44-Yunus sûresi /10, âyet: 90-92; Bkz. Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 4, s: 76-78; Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 1, s: 246; Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 17, s: 160-165; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 11, s: 181-189; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 2, s: 65-67
- 45-Bkz. Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 2, s: 65-67.
- 46-Neml sûresi /27, âyet: 17.
- 47-Neml sûresi /27, âyet: 17-19.
- 48-Sa'd sûresi /38, âyet: 36, 37, 38.
- 49-Sebe' sûresi /34, âyet: 12.
- 50-Bkz. Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 208-217; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 2, s: 205-225.
- 51-Enbiya sûresi /21, âyet: 87-88; Saffât sûresi /37, âyet: 139-148.
- 52-Bkz. Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 22, s: 212-216, c: 26, s: 163-165; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 17, s: 82-86, c: 23, s: 144-145; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 227-230; Köksal, M. Asım, Peygamberler Tarihi, DİB, Ankara 2004, c: 2, s:147-159.
- 53-İbni Hişâm, es-Sîre, Mısır 1955, c: 1, s: 48; Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 9, s: 6118.
- 54-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 9, s: 6118-6120.
- 55-Bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 9, s: 6118, 6121; Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 2, s: 292-293.
- 56-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 10, s: 515.
- 57-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 10, s: 515.
- 58-Bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 9, s: 6105-6107, 6121-6122; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 10, s: 517-520; Kadî Beydâvî, Beydâvî tefsiri, Kahire 1964, c: 2, s: 292; Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 32, s: 96-102; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 30, s: 231-237.
- 59-Fil sûresi /105, âyet: 1-5. Bkz. Râzî, Mefâtîhu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 32, s: 96-102.
- 60-Bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 9, s: 6125-6146.

61-Bilmen, Ömer Nasuhi, Büyük Tefsir Tarihi, İstanbul 1974, c: 2, s: 767.

62-Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 17-18; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 257.

63-Yâsin sûresi /36, âyet: 9.

64-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 7, s: 373.

65-Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 91-92; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 411-414; Berki, Ali Himmet- Keskiöğlü, Hazreti Muhammed, Ankara 1981, s: 182, 184-185

66-Tevbe sûresi / 9, âyet: 40. Bkz. Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 93-94; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 414-416; Berki, Ali Himmet- Keskiöğlü, Hazreti Muhammed, Ankara 1981, s: 183-186.

67-Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 95; Berki, Ali Himmet- Keskiöğlü, Hazreti Muhammed, Ankara 1981, s: 187-188; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 417.

68-Âli İmrân sûresi /3, âyet: 123-125, 126; Enfâl sûresi /8, âyet: 17.

69-Enfâl sûresi /8, âyet: 9-16.

70-Âli İmran sûresi /3, âyet: 124.

71-Âli İmrân sûresi /3, âyet: 125.

72-Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 2, s: 1171; Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 2, s: 90-91; Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 117-123; Berki, Ali Himmet- Keskiöğlü, Hazreti Muhammed, Ankara 1981, s: 240-254; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 473-487.

73-Ahzâb sûresi /33, âyet: 9-20.

74-Bursevî, İsmail Hakkı, Rûhul-beyân tefsiri, İstanbul tarihsiz, c: 7, s: 143-156; Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 6, s: 3875-3882; Yücel, İrfan, Peygamberimizin Hayatı, Ankara 2012, s: 149-156; Berki, Ali Himmet- Keskiöğlü, Hazreti Muhammed, Ankara 1981, s: 294-309; Çakan, İ. Lütfi-Solmaz N.Mehmet, Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul 2008, s: 533- 546.

75-Fetih üresi /48, âyet: 4, 7.

76-Mücâdele sûresi /58, âyet: 21

77-Bkz. Yazır, Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1971, c: 7, s: 4804; Râzî, Mefâtihu'l-Gayb, Beyrut 1981-1401, c: 29, s: 276; Âlûsî, Rûhul-Meânî, Beyrut tarihsiz, c: 28, s: 34.

78-Bazılarını biraz özet olarak yazdık. Çünkü bazıları ileride, **Aşure Günü** yazımızın devamı olarak, yayımlanacak

olan "**Bazı Peygamberler ve Mucizeleri**" yazımızda daha geniş anlatılacaktır.

79-Nisâ sûresi /4, âyet: 40.

80-Bakara sûresi /2, âyet: 57; Âli İmrân sûresi /3, âyet: 117, 182; Araf sûresi /7, âyet: 160; Enfâl sûresi /8, âyet: 51; Tevbe sûresi /9, âyet: 70; Yûnus sûresi /10, âyet: 44; Hûd sûresi /11, âyet: 101; Nahl sûresi /16, âyet: 33, 118; Kehf sûresi /18, âyet: 49; Şûrâ sûresi /42, âyet: 30; Zuhuruf sûresi /43, âyet: 76; Kaf sûresi /50, âyet: 29.